

Tilbakeblikk på vannforvaltningsarbeidet før og etter vannforskriften – og hvor går veien videre

Vannforeningen - fagtreff 14. oktober 2019

Jon Lasse Bratli

Disposisjon

- SFT-systemet vs Vannforskriftssystemet
- Vannforskriften, formål kvalitetselementer og parametere
- Vannforskriftens § 16 om beskytta områder - typer
- og 17 om drikkevann
- § 13 om strengere krav - men er det strengere krav?
- Drikkevannsforskriften - krav til råvann?
- Hensynssoner/klausulering - tiltak i vann-nett
- Veien videre

SFT –systemet og Vannforskrift-systemet

Enkelt og oversiktlig, én
vanntype

Mange vanntyper, 24, 16, 24

Enkle kjemiske parameter
inkl. bakterier

**Mer biologi, beholder
fys/kjemisk og kjemi,
utvikle hydromorfologi**

Egnethet - tilstand knyttet
til bruk

Formålet med vanndirektivet/-forskriften

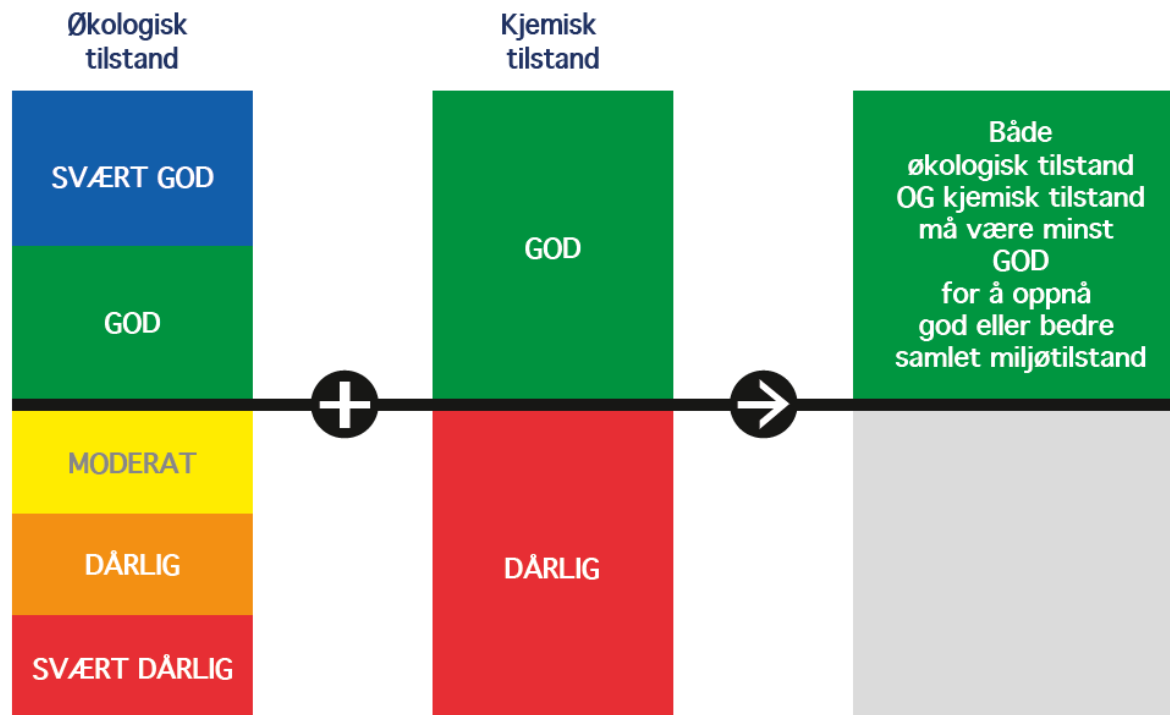
- «...gi rammer for å fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig **helhetlig beskyttelse** og **bærekraftig bruk** av vannforekomstene»
- «...sikre at det utarbeides og vedtas regionale forvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram med sikte på å oppfylle miljømålene, og sørge for at det fremskaffes nødvendig kunnskapsgrunnlag for dette arbeidet»

EUs rammedirektiv for vann

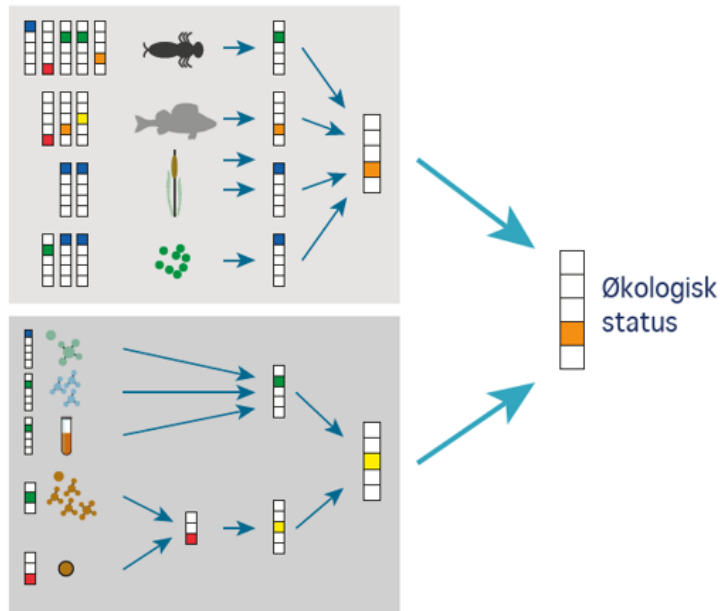
- **Drikkevannsdirektivet** - HOD
- EIA-direktivet - KLD
- **Avløpsdirektivet** - KLD
- **Industriutslippsdirektivet** - KLD
- Grunnvannsdirektivet - KLD
- Biociddirektivet - KLD
- **Nitratdirektivet** – KLD/LMD
- Seveso-direktivet – KLD/KMD
- Slamdirektivet – KLD (LMD på sikt)
- Plantemiddeldirektivet - LMD
- **Badevannsdirektivet** - ikke i EØS-avtalen
- Fugledirektivet - ikke i EØS-avtalen
- **Habitatdirektivet** - ikke i EØS-avtalen

GOD økologisk og GOD kjemisk tilstand = ♥

Biologiske kvalitetselementer, hydromorfologiske, fysisk/kjemiske stoffer og vannregionspesifikke stoffer

	KYST	INNSJØ	ELV
Planteplankton	X	X	
Vannplanter og påvekstalg		X	X
Makroalger og ålegress	X		
Bunndyr	X	X	X
Fisk		X	X

NB!
Hygieniske
parametere
fanges ikke opp
direkte

Vannforskriftens § 16 beskytta områder – typer

- Det er fem typer beskyttede områder:
- 1. Områder utpekt eller tiltenkt til uttak av [drikkevann](#)
- 2. Områder utpekt til beskyttelse av [økonomiske betydelige akvatiske arter](#)
- 3. Områder utpekt til rekreasjonsformål ([badeplasser](#))
- 4. Områder følsomme for [næringsstoffer](#)
- 5. Områder utpekt til beskyttelse av [habitater og arter](#)

Nasjonale føringer for vannforvaltningen

- «Tiltak for å verne drikkevasskjelder skal avklarast gjennom dei regionale vassforvaltningsplanane, og blir ivaretekne i arealdelen til kommuneplanen, gjennom omsynssoner og tilhøyrande planavgjerder»

§ 17 om drikkevann

- drikkevannskilder skal beskyttes mot forringelse av kvaliteten
- ...slik at omfanget av rensing ved produksjon av drikkevann reduseres
- Anlegg over 10m³ eller > 50 pers skal registreres - dvs. også de små anleggene skal med
- Register og kart
- Hensynssoner / klausulert del av nedbørfelt

Kartlag

Bakgrunnskart

☐ Administrative ▶☒ Vann-Nett ▶☐ Norges vassdrags- og energidirektoratet☐ Miljødirektoratet ▶☐ Vannmiljø ▼☐ Vannmiljø ▶☐ NIVA ▶☒ Mattilsynet ▼☒ Drikkevann ▼☒ Drikkevann Ruter 2018 ▶☒ NGU brønner 2018 ▶☒ Drikkevann Innsjø 2018 ▶

§ 13 om strengere krav

- hvis det i medhold av annet regelverk er fastsatt strengere krav
- ...eller det er satt mål for beskyttelse og liknende
- ...skal den strengeste bestemmelsen legges til grunn
- Kgl. Res. ved godkjenning av pilotplanene:

Oppfordrer kommunene til å sette brukermål (tilleggs mål)

Planen beskriver brukermål som er vedtatt for de fem vannområdene. Regjeringen mener det er positivt at miljømålene fra vannforskriften er sett i sammenheng med allerede eksisterende brukermål. Det vil være en viktig del av grunnlaget for helhetlig vannforvaltning at forskjellige målsettinger i vannområdene blir sett i sammenheng.

Drikkevannsforskriften

- Implementering av EUs Drikkevannsdirektiv - tilpasset norske forhold (?)
- Krav til prøvetaking av råvann - men ingen kvalitetskrav
- Burde understreket betydningen av 2 uavhengige hygieniske barrierer, der den ene kan være i nedbørfeltet
- SFTs Miljøkvalitetskriterier for ferskvann, og for fjorder og kystfarvann (97:03 og 97:04) hadde klare krav til råvannskvalitet. Folkehelseinstituttet var medforfatter.

- Svenskene har et dok på 52 s med konkrete krav til råvannskvalitet for bakterier og fysisk/kjemiske parametre

[https://www.svensktvatten.se/vattentjanster/dricksvatte
n/ravatten/](https://www.svensktvatten.se/vattentjanster/dricksvatte
n/ravatten/)

Hensynssoner / klausulering som premiss for vannplanleggingen

- Tiltakstyper i Vann-nett for drikkevann:
 - **MT156** Arealbegrensinger i nedbørfelt til drikkevannskilder
 - **MT188** Enkeltvedtak mot forurensende virksomheter og aktiviteter
 - **MT209** Oppsetting av bom på veier i utmark
 - **MT210** Oppslag av informasjonsmaterieil
 - **MT18** Mulighet for innsigelse
-
- Viktig at vi får på plass kart over hensynssoner/klausuleringer!
 - Og helst hvilke klausuleringsbestemmelser som gjelder

Verktøy

Ny bade plass Panorer Zoom inn Zoom ut Distanse Mål

Veiledning Kontakt oss

Rediger bade plass

Lagre Avbryt

Navn

Vollen

Overvåking etter rundskriv IK:21/94 (vannkvalitetsnormer for friluftsbad)

☒ Ja
☐ Nei

Tilstandsklasse basert på overvåking

☒ God
☐ Mindre god
☐ Ikke akseptabel
☐ Ukjent (overvåkes ikke)

Kommentar til tilstand

Merknad

☆ Vollen

Tilstand: God
Overvåking av badevannskvalitet: Ja
Kommentar til tilstand:

Rediger egenskaper Rediger geometri

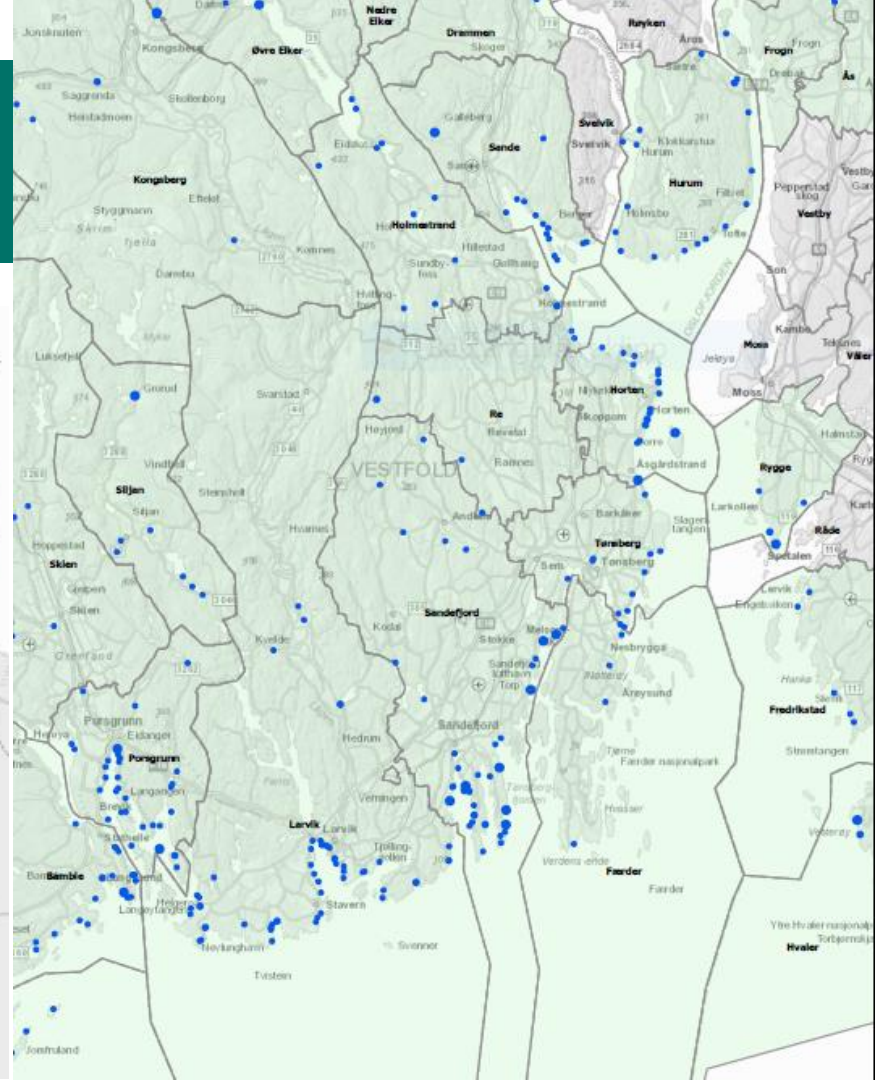
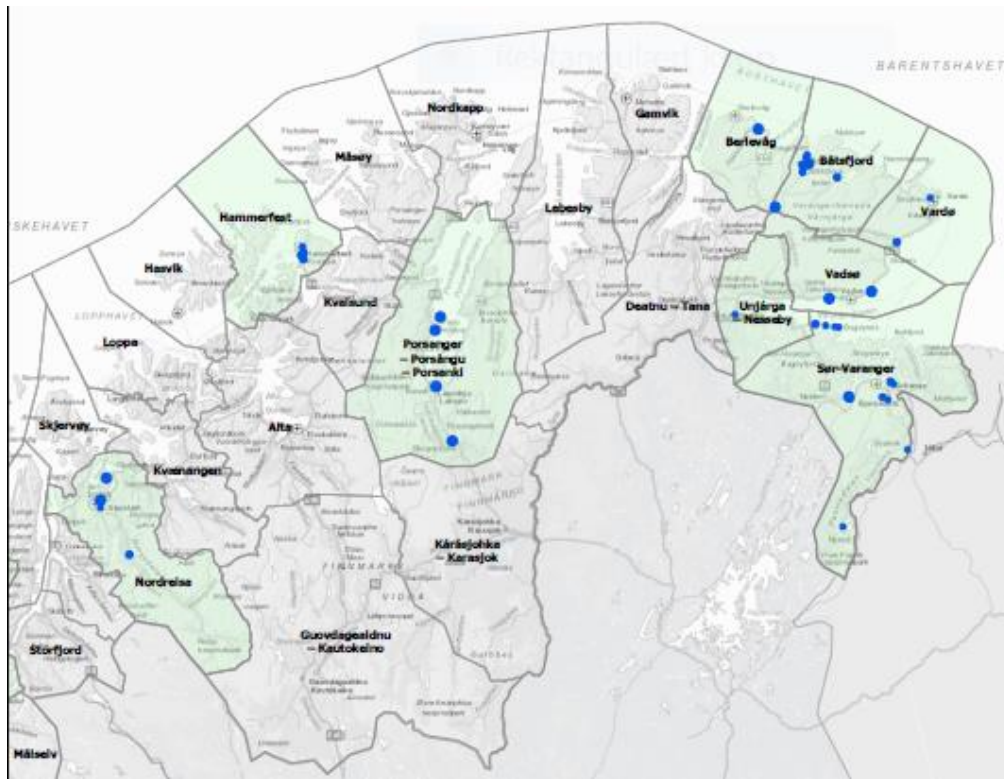
Slett bade plass

[Legg til i resultater](#)

Innmeldings løsning for badevann

<https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=Badeplasser>

Utsnitt fra registrerte badeplasser pr 1.okt-19

Veien videre

- Badevann og drikkevann bør tas mer hensyn til i vannplanleggingen - ved prioriteringen av tiltak
- Det bør stilles krav til råvannskvalitet for anlegg med liten grad av rensing (som jo er de fleste) - mer fokus på kilden/nedbørfeltet som hygienisk barriere
- Bør få oversikt over hensynssoner/klausuleringssoner
- Badeplasser med klassifisering kommer på plass
- Bakteriedata bør inn i Vann-miljø i større grad
- Badevann vil bli klassifisert i Vann-nett (lager nå egen modul)
- Håper å få et oppdrag fra KLD og HOD om å etablere et klassifiseringssystem for egnethet (badevann og drikkevann evt jordvanning) der hygieniske parametere inngår

www.miljodirektoratet.no